

Testrup Højskole skulle have et helt andet mål. Personerne bag den ville ikke have eksaminer og lærebøger. De ville etablere en "menneskelig vækkelse" som modsætning til Bjørnbaks "politiske vækkelse". Testrup Højskole skulle forme den enkelte personlighed. Sætte menneskets åndelige forpligtelse i centrum.

Jens Nørregaard, der kom fra Blaagaards Seminarium i København, grundlagde Testrup Højskole. Han og førstelæreren, Christoffer Baagø, fik tilnavnet "aserne i Testrup". Overfor dem stod "jætten" Lars Bjørnbak. Den mytologiske analogi opstod i kølvandet på en række hidsige møder mellem skolerne frem til Lars Bjørnbaks død i 1878. Møderne foregik ofte i det fri og tiltrak sig manges opmærksomhed. Uenigheden gik naturligvis på det skolemæssige, men også på skandinavismen og forsvarsspørgsmålet.

Grundtvigianerne beskyldte Bjørnbakkerne for at være materialistiske. Folkene fra Testrup Højskole måtte finde sig i, at deres skole fik prædikatet "Bragesludringsanstalten."

I 1927 blev Testrup Højskole overtaget af Dansk Sygeplejeråd. Frem til 1974 fungerede den som "sygeplejehøjskole". Den blev den første og kendteste af en række af "forskoler i højskolen" for vordende sygeplejersker, der kom efter henvisning fra sygehuse eller på eget initiativ.

Fra 1974 og frem til i dag er Testrup Højskole blevet drevet i den "gamle", grundtvigiansk inspirerede ånd.

Krogerup Højskole

Krogerup Højskole blev grundlagt i 1946 af teologen Hal Koch. Han var dybt involveret i Dansk Ungdomssamvirke, det senere Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF). Det politisk og kulturelt tværgående samarbejde i Dansk Ungdomssamvirke under besættelsen var en inspirationskilde til filosofien bag Krogerup Højskole. Den dag i dag har DUF tre poster i repræsentantskabet for Krogerup Højskole.

Krogerup Højskole fik hurtigt ry for at tiltrække en lærerstab af høj kvalitet, de fleste med en høj akademisk uddannelse bag sig. Især byungdommen blev tiltrukket af højskoleopholdet.

I 1945 havde Hal Koch udgivet sin lille bog "Hvad er demokrati?", hvori han betegnede demokratiet som en livsform med samtalen som det centrale. Hal Kochs diskussioner med juraprofessoren, Alf Ross, blev berømte. Alf Ross stod for det formelle demokrati, orienteret omkring procedurer og regler om afstemning og valg. Hal Koch ville helst slippe for afstemninger og klare tingene ved almindelig uformel konversation.

Men især fra højskolekredse på landet lød der kritiske røster i Krogerup Højskoles første leveår. Beskyldningerne spændte vidt. Hal Kochs projekt fik skudsmål som "kommunist-rede", "en anstalt til udklækning af socialistiske planøkonomer", "en skole uden ånd, hvor man gør demokratiet til en pseudoreligion", et sted for en "fladbundet humanisme" og uden "religion eller overbevisning" med på vejen. Hal Koch syntes imidlertid ikke, at Krogerup Højskole stod i modsætning til de mere traditionelle højskoler. I Krogerups årsskrift ved indgangen til 1951 skrev han en længere artikel, hvor han svarede på kritikken: "Jeg kunne endda forstå det, hvis Krogerup med brask og bram havde stillet sig i opposition, men det modsatte er jo tilfældet. Lige fra den første dag har vi erklæret, at vi ønskede at bevare kontinuiteten og sammenhængen, og at vor skole kun er et nyt skud på en gammel stamme."

Krogerup Højskole fik problemer med at tiltrække elever fra de højskolevante landbohjem. Hal Koch formåede ikke at tale bondens sprog. En højskole med vægt på den kristelige vækkelseslinje var ikke Hal Kochs mål. Han var kritisk overfor Grundtvigs forkyndelse i den forstand, at han mente, Grundtvig udviskede dødens betydning og forholdet til næsten. Netop "døden og næsten" så Hal Koch som menneskets to eneste fælles livsvilkår. Vi skal alle dø, og vi har alle en forpligtelse over for vore medmennesker. Hal Koch brugte også det latinske udtryk "Res publica", ansvaret for den fælles sag, samt ordet "medborgerskab" om sin højskole.

Fra Sønderborg til Testrup

Jørgen Carlsen kommer fra Sønderborg, men ikke fra et højskolemiljø. Hans far var oprindeligt udlært maskinarbejder, senere blev han musiker og restauratør, og hans mor læste til sygeplejerske. Men hun opgav, fordi hun fødte Jørgen i en ret ung alder. I 1968 blev han student og samme år begyndte han at læse idéhistorie på Institut for Idéhistorie på Aarhus Universitetet. Institutet blev senere et af studenteproprørets arnesteder. Jørgen Carlsen var dog kun med på det teoretiske plan. Han var ikke på barrikaderne.

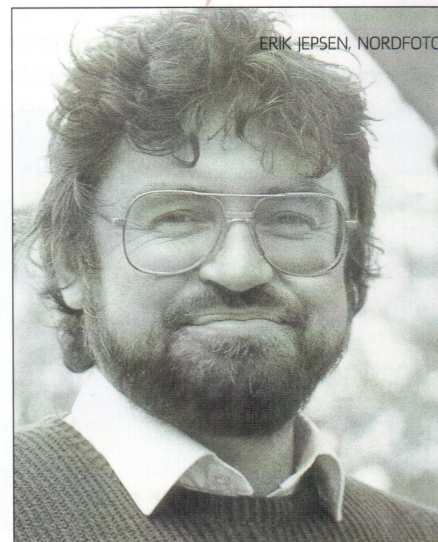
Institut for Idéhistorie blev oprettet i 1967 af teologen Johannes Sløk. Stedet fik stor betydning i akademiske kredse.

Efter endt uddannelse blev Jørgen Carlsen ansat samme sted. Sammen med tre kollegaer fra universitetet udgav han en række bøger, heriblandt meget benyttede værker som *Kapitalisme, behov og civilisation* og *Karl Marx og den moderne verden*.

En dag så han en annonce i Dagbladet Information: "Der ønskes en person, som er i stand til at opildne det danske folk til modstand og kamp som forstander på en kommende højskole i Thy." Han talte flere gange i telefon med folkene bag initiativet og blev inviteret til middag med bestyrelsen. Efter måltidet mente han, at tiden var inde til en lille velforberedt tale om verdenssituationen. Han talte vidt og bredt om konflikter i nord og syd, øst og vest, ressourceproblemer, undertrykkelse af menneskerettigheder og meget andet. Efter sin tale satte han sig.

- Så blev der helt tavst.

- Det var ikke, fordi jeg havde ventet, at de skulle klappe. Men jeg havde dog regnet med en eller anden reaktion. Der gik lidt tid. Så var der en af de unge i bestyrelsen, som sagde: "Det du siger, tror jeg egentlig, vi alle sammen er enige med dig i. Men kan du ikke fortælle os om noget, du godt kan lide? Noget som du luner dig ved at tænke på? Noget som gør dig varm?"

JØRGEN CARLSEN
FORSTANDER PÅ
TESTRUP HØJSKOLE

- Det kom jeg frygtelig til kort overfor. Jeg havde hele tiden forsøgt at forskanse mig bag en masse viden om det ene og det andet. Og forsøgte helt givet at svare et eller andet dumsmart. Men jeg kunne mærke, at jeg følte mig ramt. Jeg troede, jeg kunne spise dem af med, *hvad* jeg kunne. Men de var interesserede i at vide, *hvem* jeg var.

- Det anfægtede mig i den forstand, at jeg kom til at tænke: "Hold da kæft, mand! Hvor er det egentlig ringe, at du er rimelig oplyst om verdenssituationen, men ikke engang er i stand til at gøre rede for, hvad du står for, hvad du synes er rigtigt, hvad du synes er forkert, hvad du synes er smukt, betydningsfuldt eller ligegyldigt."

Jørgen Carlsen fik ikke stillingen. Men oplevelsen vækkede hans interesse for folkehøjskolens histo-